

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

II. De Constitutionibus. D. 13. S. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

„verè ac per se humani corporis non fit
 „forma: Rejicitur opinio dicentium, par-
 „vulis quidem in Baptismo culpam re-
 „mitti, sed gratiam non conferri; & ap-
 „probatur opinio docens, quòd in ipsa
 „justificatione cum remissione peccato-
 „rum conferantur gratia & virtutes; quæ
 „de facto *ex Trid. sess. 6. Can. 11.* ubi dicit:
 „Si quis dixerit, homines justificari solâ
 „peccatorum remissione, exclusâ gratiâ
 „& charitate, anathema fit, est de fide.

Contenta hujus Tituli Canonistæ ad Theologiam, velut sedem illorum propriam, remittunt.

TITULUS II.

De Constitutionibus.

I. CONSTITUTIO, sic dicta à *statuendo*, est
 lex positiva condita ab habente po-
 testatem obligandi subditos. Unde, per se
 loquendo, Ordinationes seu Statuta Ca-
 pitulorum, à Papa vel Episcopo non ap-
 probata, in rigore statuta non sunt ob de-
 fectum jurisdictionis & potestatis legis-
 lativæ; sed solùm obligant membra talis
 Collegii vi præstiti juramenti, vel per mo-
 dum pacti ab iis initi. Quæ à Canonistis
 h. T. tradi solent de Legibus, vide com-
 pendiosè tradita in Nucleo Theologiæ

Canonico - Moralis Exam. 2. per totum.
Præcipua *b.T.* Capita sunt:

2. I. In Decret. Cap. 6. *b.T.* „Cum Tre-
„censes Canonici fructus tam in præsen-
„tia quàm absentia perciperent, hanc con-
„suetudinem novo statuto in præjudi-
„cium successorum seu juniorum senio-
„res tentârunt abrogare; sed Pontifex id
„vetuit, & antiquos Canonicos juniori-
„bus, ac antiquis juniores cœquari man-
„dat; quia, quod quisque juris in alterum
„statuit, ipse uti debet eodem; & sapientis
„auctoritas dicit: Patere legem, quam
„tuleris. „ Injustitia hujus statuti erat,
„quia non pro utilitate Ecclesiæ, (pro qua
„fieri potuisset cum consensu Episcopi) sed
„solum in utilitatem seniorum & præjudi-
„cium juniorum, inæqualitatem induce-
„bat. Potest tamen Capitulum receptam
„consuetudinem, à jure non reprobata,
„percipiendi fructus in absentia abrogare;
„imò & tali privilegio, etiam à Papa con-
„firmato, renuntiare, ut fiat regressus ad
„jus commune. Ita Canonistæ.

3. „C. 10. Synodus III. Romana sub
„Symmacho Papa statuit, quòd laicis su-
„per Ecclesiis nulla sit attributa facultas,
„quos obsequendi manet necessitas, non
„auctoritas imperandi; à quibus, si quid
„motu proprio statutum fuerit, quod Ec-
„cle-

„clesiarum etiam respicit commodum &
 „favorem, nullius firmitatis existat, nisi
 „ab Ecclesia fuerit approbatum. „ Ve-
 rum id ita accipiendum est, ut si lex favo-
 rabilis contineat aliquam obligationem
 seu speciem Jurisdictionis, prout in L.
Jubemus 14. C. de Ss. Eccl. circa alienatio-
 nem bonorum Ecclesiasticorum, nulla fit.
 Secus, si sit merè favorabilis & purum
 privilegium, ut in *Auth. Item nulla Com-
 munitas C. de Episc. & Cler.* ubi Ecclesiæ
 & Personæ Ecclesiasticæ ab exactionibus
 & oneribus realibus, per sæculares Ma-
 gistratus imponendis, liberæ pronuntian-
 tur; ne, quod in favorem Ecclesiarum
 est introductum, quòd legibus sæcula-
 rium non subjaceant, in earum odium re-
 torqueatur, contra C. *Quod ob gratiam* de
 R. J. in 6. ita Engel in *Proæm. n. ult.*

4. „C. II. Cum Universitas P. statuis-
 „set, ut, si quis Ordinationi illius pertina-
 „citer resisteret, Communionem privare-
 „tur, mandat Pontifex: contumacem, ast
 „nunc humiliter parere conantem, resti-
 „tui; vigore tum Juris Canonici, tum
 „moris Pontificum (i. e. juxta stylum
 „Curie) qui habet, ut contumax satis-
 „factione exhibitâ restitutionem obtineat.
 Ratio, quia privatio Communionis ob
 contumaciam (nisi transferit in specifi-
 cum

cum crimen) censetur statuta per modum Censuræ, à qua, cessante contumaciâ & præstitâ satisfactione, Jure communi debetur absolutio; aliud est de pœna ad vindictam delicti perpetrati imposita, quæ per se durat perpetuò, ut degradatio &c. Ita Gonzalez ad *h. c.*

5. „C. 12. Cùm Episcopus E. querere-
 „tur, Canonicos suos, redditibus Ecclesiæ
 „licet non diminutis, propriis commodis
 „inhiantes, Præbendarum numerum re-
 „strinxisse, mandat Pontifex antiquum
 „ordinem servari, non obstante Statuto
 „Canonicorum, quantumvis Apostolicâ
 „auctoritate confirmato. „ Hinc quam-
 „vis Canonici, auctis Ecclesiæ redditibus,
 „possint augere numerum Præbendarum;
 „restringere autem non possunt, nisi de-
 „ficientibus seu diminutis ita fructibus, ut
 „non sufficiant ad tot Canonicorum susten-
 „tationem; (quo casu id possunt cum Epi-
 „scopo, juxta Trid. *sess. 24. de Ref. c. 15.*) quia
 „cultus Divinus augeri, non diminui debet.

6. „C. 13. Declarat Pontifex, Constitu-
 „tionem, in favorem Majoribus Ordini-
 „bus insignitorum à se nuper editam, non
 „ad præterita, sed ad futura tantum ex-
 „tendi, seu tantum ad Canonicos post
 „dictam Constitutionem admissos, cum
 „Leges & Constitutiones futuris certum
 „sit

„fit dare formam negotiis, non ad præ-
 „terita facta trahi, nisi nominatim in eis
 „de præteritis caveatur.

7. „II. In 6.c.1.b.T. Rom. Pontifex (qui
 „jura omnia in scrinio pectoris sui cen-
 „setur habere) Constitutionem conden-
 „do posteriorem priori contrariam, hanc,
 „quamvis de ipsa mentionem non fecit,
 „revocat; quia tamen locorum ac perso-
 „narum speciales consuetudines & statu-
 „ta (cum sint facti, & in facto consistant)
 „potest probabiliter ignorare, ipsis, dum
 „tamen sint rationabilia, per Constitutio-
 „nem à se noviter editam (nisi expressè
 „caveatur in ipsa) non intelligitur in ali-
 „quo derogare. „ Hinc apponi solet hæc
 clausula generalis in literis Apost. *Non
 obstante quocunque Statuto vel Consuetudi-
 ne etiam immemoriali.* Imò Pontifex non
 censetur derogare Decretis Concilii Ge-
 neralis, nisi factâ eorum expressâ men-
 tione sub hac v. g. clausula: *Non obstante
 quacunque Lege, etiam in Concilio generali
 editâ.* Porrò Pontifex (idem est de Prin-
 cipe) censetur omnia Jura habere in scri-
 nio pectoris sui per interpretationem vel
 præsumptivè; tum quia ipse ignorare non
 debet, quod præcipit alios scire. *D. 9. c. 2.
 Justum;* tum propter Sapientes & Con-
 siliarios sibi assistentes, nam & ipsi pars

Corporis ejus sunt. *L. 5. Quisquis C. ad L. Juliam.*

8. „C. 2. Statutis Ordinariorum non „ligantur ignorantes: neque Statuto Epi- „scopi, illius subditi extra Diocesim de- „linquentes. „ Verùm hic Textus non loquitur de Generalibus Statutis Canonum vel Legum, quæ ab omnibus sciri & custodiri debent, per *R. 7. 13. in 6. Ignorantia facti non Juris excusat. Vide Nuc. Theol. Exam. 2. n. 4.*

TITULUS III.

De Rescriptis.

I. **N**ota I. RESCRIPTUM propriè esse responsivum in scriptis à Principe Ecclesiastico vel sæculari datum ad alterius consultationem, relationem, vel supplicationem. Hinc differt à *Decreto*, quod vel à Concilio Generali, vel à Pontifice motu proprio statuitur: Item à *Lege*; nam licet Rescriptum sæpè faciat jus inter partes, non tamen fertur pro tota Communitate, neque solemniter publicatur, quod ad rationem Legis requiritur. Quare quamvis Corpus Juris tam Canonici, quam Civilis, magna ex parte constet ex Rescriptis Pontificum vel Imperatorum datis ad particulares, ea non habent vim Legis